

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 204/22

Luxemburg, 15 december 2022

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-124/21 P | International Skating Union / Commissie

Advocaat-generaal Rantos stelt voor het arrest van het Gerecht waarin is bevestigd dat de regels van de International Skating Union de mededinging beperken, te vernietigen

Hij stelt voor de zaak terug te verwijzen naar het Gerecht

De International Skating Union (internationale schaatsfederatie; hierna: „ISU”) vordert gedeeltelijke vernietiging van het arrest van het Gerecht van de Europese Unie van 16 december 2020, International Skating Union/Commissie (T-93/18). Bij dat arrest heeft het Gerecht haar beroep tot nietigverklaring van het besluit van de Europese Commissie van 8 december 2017 inzake een procedure op grond van artikel 101 VWEU en artikel 53 van de EER-Overeenkomst gedeeltelijk verworpen.¹ De Commissie had in haar besluit van 8 december 2017 verklaard dat de regels van de ISU, op grond waarvan strenge sancties kunnen worden opgelegd aan atleten die deelnemen aan wedstrijden hardrijden op de schaats waarvoor de ISU geen toestemming heeft gegeven, in strijd zijn met de mededingingsregels van de Unie.

Parallel daaraan hebben de twee atleten van wie de klacht afkomstig was die de Commissie ertoe heeft gebracht de procedure tegen de ISU in te leiden, een incidentele hogere voorziening ingesteld, die eveneens strekt tot gedeeltelijke vernietiging van het bestreden arrest. Die atleten komen op tegen het deel van het bestreden arrest waarin het Gerecht heeft geoordeeld dat het door de ISU ingevoerde stelsel van exclusieve en verplichte arbitrage niet kan worden geacht de door de Commissie vastgestelde mededingingsbeperking naar strekking „te versterken”.

In zijn conclusie van vandaag stelt advocaat-generaal Athanasios Rantos voor het arrest te vernietigen en de zaak terug te verwijzen naar het Gerecht.

Toepassing van het mededingingsrecht op door sportfederaties vastgestelde regels

In zijn inleidende opmerkingen verduidelijkt de advocaat-generaal het **analysekader dat moet worden toegepast wanneer door sportfederaties vastgestelde regels worden getoetst aan het mededingingsrecht**. Hij brengt in herinnering dat de regels van sportbestuursorganen, zoals die van de ISU, in beginsel niet buiten de werkingssfeer van het mededingingsrecht van de Unie vallen. Aangezien het gaat om door sportfederaties vastgestelde regels, kunnen de in artikel 165 VWEU opgenomen verwijzingen naar de specifieke kenmerken van sport relevant zijn, met name voor de beoordeling van eventuele rechtvaardigingsgronden voor mededingingsbeperkingen.

De advocaat-generaal wijst erop dat volgens vaste rechtspraak van het Hof² maatregelen niet binnen de werkingssfeer van artikel 101, lid 1, VWEU vallen wanneer de uit een betwist reglement van een sportfederatie voortvloeiende beperkende gevolgen redelijkerwijs noodzakelijk konden worden geacht om de verwezenlijking van een legitiem „sportdoel” te verzekeren. Voorwaarde is wel dat die gevolgen niet verder gaan dan noodzakelijk is om te verzekeren dat dit doel kan worden nagestreefd.

Vanwege de rol die traditioneel aan sportfederaties wordt toebedeeld, zijn die federaties blootgesteld aan het risico van belangenconflicten doordat zij een regelgevende bevoegdheid bezitten en tegelijkertijd een economische

¹ Voor de voorgeschiedenis van het geding zie [CP 159/20](#).

² Zie in die zin arrest van 18 juli 2006, Meca-Medina en Majcen/Commissie ([C-519/04 P](#)) (zie ook PC [CP 65/06](#)).

activiteit uitoefenen.

De advocaat-generaal beklemtoont dat **de enkele omstandigheid dat eenzelfde entiteit zowel regelgevende als organisatorische activiteiten op het gebied van sportwedstrijden verricht, op zich geen schending van het mededingingsrecht van de Unie inhoudt**. Bovendien bestaat de belangrijkste verplichting van een sportfederatie als de ISU erin om erop toe te zien dat derden niet ten onrechte op zodanige wijze van de markt worden geweerd dat de mededinging op die markt wordt vervalst. **Sportfederaties kunnen onder bepaalde voorwaarden aan derden de toegang tot de markt weigeren zonder dat dit een schending van het mededingingsrecht oplevert, mits die weigering wordt gerechtvaardigd door legitieme doelstellingen en de door die sportfederaties genomen maatregelen evenredig zijn aan die doelstellingen.**

Hogere voorziening

De advocaat-generaal onderzoekt of het Gerecht artikel 101, lid 1, VWEU juist heeft uitgelegd door het bestreden besluit te bevestigen voor zover daarin was vastgesteld dat er sprake was van een mededingingsbeperking naar strekking.

Hij vraagt zich af of het Gerecht wel middels een „gecombineerde” of „parallele” analyse kon onderzoeken of er sprake was van een mededingingsbeperking naar strekking en of deze al dan niet objectief gerechtvaardigd en evenredig was. De advocaat-generaal stelt vast dat deze benadering van het Gerecht tot een zekere verwarring heeft geleid aangezien zij tot gevolg heeft dat niet duidelijk naar voren komt welke analyse er is gevolgd. In een eerste fase heeft het Gerecht de klassieke benadering voor het vaststellen van een mededingingsbeperking naar strekking gevolgd, door eerst de inhoud van de toelatingsregels te analyseren. In een tweede fase, bij het onderzoek van de doelstellingen van die regels, lijkt het Gerecht deze echter te hebben getoetst aan de criteria die zijn ontwikkeld in het arrest Meca Medina en Igor Majcen, dat betrekking heeft op de vraag of de vastgestelde mededingingsbeperkingen objectief gerechtvaardigd zijn.

De advocaat-generaal merkt op dat de door het Gerecht gegeven uitlegging van de inhoud van de regels van de ISU en zijn analyse van de onevenredigheid van de regels van de ISU, op basis waarvan het tot de slotsom is gekomen dat er sprake is van een mededingingsbeperking naar strekking, ongefundeerd zijn. Deze uitlegging en analyse leiden immers tot een verruiming van het begrip „mededingingsbeperking naar strekking”, hetgeen indruist tegen de vaste rechtspraak van het Hof, volgens welke dat begrip restrictief moet worden uitgelegd.

De advocaat-generaal komt tot de conclusie dat het Gerecht blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting bij de kwalificatie van de regels van de ISU als mededingingsbeperking naar strekking en stelt voor het eerste middel van de hogere voorziening te aanvaarden en het arrest van het Gerecht te vernietigen voor zover het de vaststelling van een mededingingsbeperking naar strekking betreft.

De advocaat-generaal constateert echter dat nog moet worden bepaald of de betrokken regels „ten gevolge” hebben dat de mededinging wordt beperkt in de zin van artikel 101, lid 1, VWEU. Dit aspect van het geding brengt mee dat feitelijke vragen moeten worden onderzocht die het Gerecht in het bestreden arrest nog niet heeft beoordeeld. Bovendien zijn de vragen betreffende de analyse van de gevolgen voor de mededinging niet voor het Hof besproken, zodat het de zaak niet zelf kan afhandelen. Bijgevolg **stelt de advocaat-generaal voor de zaak terug te verwijzen naar het Gerecht en de beslissing over de kosten aan te houden.**

Incidentele hogere voorziening

De advocaat-generaal onderzoekt of het Gerecht blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door vast te stellen dat de Commissie ten onrechte tot de slotsom was gekomen dat de arbitrageregeling van de ISU een versterking inhield van de mededingingsbeperking die voortvloeide uit de toelatingsregels van de ISU. Hij vraagt zich af of de Commissie – in het kader van een afzonderlijke analyse die losstond van de vaststelling van de inbreuk – het stelsel van exclusieve en verplichte arbitrage kon aanmerken als „versterkende factor” voor de mededingingsbeperking. Deze werkwijze roept volgens hem vragen op omdat de Commissie niet had vastgesteld dat het arbitragebeding op zich een inbreuk kon vormen.

De advocaat-generaal meent dat het Gerecht op goede gronden heeft erkend dat het gebruik van een stelsel van exclusieve en verplichte arbitrage een algemeen aanvaarde methode voor geschillenbeslechting is en dat de vaststelling van een arbitragebeding op zich niet de mededinging beperkt. Hij merkt tevens op dat de toepassing van arbitrage in dit geval kan worden gerechtvaardigd door legitieme belangen in verband met het vereiste dat

sportgeschillen worden voorgelegd aan een gespecialiseerde rechterlijke instantie.

Wat de arbitrage bij de Court of Arbitration for Sport (Hof van Arbitrage voor Sport, CAS) betreft, is de advocaat-generaal van mening dat deze niet vergelijkbaar is met arbitrage waartoe tussen lidstaten en particuliere partijen is besloten in het kader van bilaterale investeringsverdragen, waarover het ging in de arresten Achmea³ en PL Holdings⁴. De beginselen van de uit deze arresten voortgekomen rechtspraak kunnen dus niet worden toegepast op de arbitrage die in deze zaak aan de orde is, omdat deze laatste geen afbreuk kan doen aan de volle werking en de eenvormigheid van het Unierecht.

De advocaat-generaal komt tot de slotsom dat het Gerecht geen blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door vast te stellen dat het stelsel van exclusieve en verplichte arbitrage niet kan worden geacht de betrokken mededingingsbeperking te „versterken”.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen thans met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎(+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎(+32) 2 2964106

Volg ons!

³ Arrest van 6 maart 2018, Achmea ([C-284/16](#), zie ook PC [nr. 26/18](#)).

⁴ Arrest van 26 oktober 2021, PL Holdings ([C-109/20](#), zie ook PC [nr. 190/18](#)).